

Sygn. akt V U 1349/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołań A. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 6 listopada 2015 r. i 15 grudnia 2015 r.

znak (...)

I. **oddala odwołania,**

II. **zasądza od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 1349/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 6 listopada 2015 r. odmówił A. J. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 4 oraz z art. 11 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a jedynie 10 lat, 3 miesiące i 13 dni takiej pracy. Nadto ZUS zarzucił, że wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. J., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Zarzucił naruszenie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, wskazując, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w dwóch okresach:

- od 1 stycznia 2009 r. do 03.09.2014 r. w Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku górnika ślusarza-mechanika prace, o których mowa w Dziale I poz. 1 pkt 52 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43; dalej „rozporządzenie”),

- od 11.09.2014 r. do 30.11.2015 r. w PPHU (...) na takim samym stanowisku.

Dodatkowo, kwestionując ustalenie organu rentowego o nieudowodnieniu co najmniej 15 lat pracy górniczej, wnioskodawca wskazał na możliwość zaliczenia mu okresu jego zatrudnienia w okresie od 12.08.1977 r. do 06.02.1994 r. w charakterze zbrojarza-betoniarza.

Organ rentowy, uwzględniając częściowo w.w. odwołanie wnioskodawcy, wydał dnia 15 grudnia 2015 r. decyzję, ponownie odmawiającą A. J. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 4 oraz z art. 11 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a jedynie 10 lat, 4 miesiące i 25 dni takiej pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji z dnia 15 grudnia 2015 r. złożył wnioskodawca, wnosząc i argumentując jak w w.w. odwołaniu od decyzji organu rentowego z dnia 6 listopada 2015 r.

W odpowiedziach na powyższe odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumenty wskazane w decyzjach.

Zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2016 r. sprawy z obu odwołań zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej.

Sąd ustalił , co następuje :

Wnioskodawca A. J. ur. (...), z dniem (...) r. ukończył 60 lat. Stosunek pracy rozwiązał z dniem 30 listopada 2015 r. Na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał 39 lat, 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych, z czego organ rentowy zaliczył wnioskodawcy 10 lat, 4 miesiące i 25 dni jako okres pracy górniczej w rozumieniu art. 11 ustawy o emeryturach pomostowych, zaliczając zatrudnienie w okresach 22.11.2004 r. do 03.09.2014 r. i od 11.09.2014 r. do 30.11.2015 r.

(bezsporne)

W okresie od 12.08.1977 r. do 06.02.1994 r. wnioskodawca pracował na stanowisku betoniarza-zbrojarza, będąc zatrudnionym w (...) Spółka z o.o. w L.. Pracodawca za powyższy okres zatrudnienia wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy, w którym wskazał na wykonywanie w powyższym okresie prac zbrojarsko-betoniarzskich, z powołaniem się na zarządzenie Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r.

Od 1 stycznia 2009 r. do 03.09.2014 r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w L. ubezpieczony wykonywał prace na stanowisku ślusarza-mechanika pod ziemią. Na tym samym stanowisku pracował następnie na rzecz PPHU (...), od 11.09.2014 r. do 30.11.2015 r. Za powyższe okresy pracodawcy wystawili wnioskodawcy zaświadczenie o ilości przepracowanych dniówek pod ziemią, wskazując, iż w okresach tych A. J. wykonywał prace górnicze, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy emerytalnej.

D o w ó d: - w aktach ZUS: świadectwo pracy – k. 27; świadectwo pracy w warunkach szczególnych – k. 33; świadectwo pracy – k. 61; zaświadczenia – k. 63-109;

Dnia 06 października 2015 r. wnioskodawca złożył do organu rentowego wniosek o emeryturę pomostową. W wyniku jego rozpoznania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 06 listopada 2015r., odmówił A. J. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 4 oraz z art. 11 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008

r. prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a jedynie 10 lat, 3 miesiące i 13 dni takiej pracy. Nadto ZUS zarzucił, że wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy.

Dnia 15 grudnia 2015 r. ZUS wydał decyzję ponownie odmawiającą A. J. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 4 oraz z art. 11 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a jedynie 10 lat, 4 miesiące i 25 dni takiej pracy.

D o w ó d: - w aktach ZUS: decyzja z dn. 06.11.2015 r. – k. 123; decyzja z dn. 15.12.2015 r. – k. 133.

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, z uwzględnieniem art. 5-12, emerytura pomostowa przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Zgodnie z art. 11 ustawy o emeryturach pomostowych pracownik wykonujący prace górnicze, o których mowa w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który spełnia warunki określone w art.4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli: 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 2) ma okres pracy górniczej, o której mowa w art.50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Przepisy te wyraźnie wskazują, iż przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak choćby jednego z tych warunków uniemożliwia uzyskanie prawa do tego świadczenia.

W niniejszej sprawie wyłoniły się dwie sporne kwestie. Pierwszą z nich było spełnienie przez wnioskodawcę warunku określonego w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych (wykonywanie prac w warunkach szczególnych, w rozumieniu tej ustawy po 31.12.2008 r.); drugą – spełnienie przesłanki z art. 11 pkt 2 tej ustawy (wykazanie co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy emerytalnej).

W ocenie Sądu, stanowisko wnioskodawcy wyrażone w odwołaniu od zaskarżonej decyzji, wskazujące na wykazanie przez niego powyższych warunków spornego świadczenia, jest błędne.

Odnosząc się do pierwszej spornej kwestii, należy przypomnieć, że pojęcie pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy emerytalnej nie jest tożsame z pojęciem tym w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Ta ostatnia ustawa definiuje pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w art. 3. W art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych wskazuje się, że prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, mogące z wiekiem z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, stawiające przed pracownikami - mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej

- wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei definicję prac o szczególnym charakterze zawiera art. 3 ust. 3 ustawy, pojęciem tym obejmując prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Jak przyjmuje się w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62), wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem.

Wnioskodawca argumentował, że za pracę w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy zaliczyć mu pracę świadczoną na stanowisku ślusarza-mechanika pod ziemią w okresach od 01 stycznia 2009 r. do 03.09.2014 r. i od 11.09.2014 r. do 30.11.2015 r. Prace wykonywane w tych okresach, jak wprost wynika z zaświadczeń o dniówkach, zaliczano wnioskodawcy głównie jako prace określone w art. 50 c ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej (prace pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią). Okresy te zostały też zaliczone wnioskodawcy w pełnym wymiarze przez organ rentowy do stażu pracy górniczej. Powyższe nie przesądza jednak o możliwości ich zaliczenia do prac w warunkach szczególnych, w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Załącznik Nr 1 do tej ustawy wymienia jedynie trzy rodzaje prac o charakterze górniczym jako prace w warunkach szczególnych (poz 1-3). Są to: prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla oraz rud metali lub ich wzbogacaniu (poz. 1), prace udostępniające lub eksploatacyjne związane z urabianiem minerałów skalnych (poz. 2) oraz prace pod ziemią bezpośrednio przy drażeniu tuneli w górotworze (poz. 3). Prace ślusarza mechanika pod ziemią, na jakie powołuje się wnioskodawca nie mogą być w ocenie Sądu Okręgowego, zakwalifikowane do żadnego z tych rodzajów prac. Katalog prac w warunkach szczególnych ustanowiony na potrzeby emerytur pomostowych nie uwzględnia w zasadzie żadnych prac pośrednich i pomocniczych przy drażeniu górotworu, urabianiu minerałów skalnych i przeróbce mechanicznej wykopalin, a takimi z reguły są prace mechaników i ślusarzy pod ziemią.

Z powyższych przyczyn Sąd uznał, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki, o której mowa w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca nie wykazał też co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustawy emerytalnej (art. 11 pkt 2 tej ustawy). Brak bowiem podstaw, by staż pracy górniczej uzupełnić pracami z okresu od 12.08.1977 r. do 06.02.1994 r. Miały one bowiem charakter prac zbrojarsko-betonarskich, a wnioskodawca zatrudniony był w przedsiębiorstwie z branży hutnictwa i przemysłu maszynowego. Niewątpliwie prace takie nie zostały sklasyfikowane w art. 50c ustawy emerytalnej jako prace górnicze.

W konsekwencji powyższego, brak było podstaw do przyznania wnioskodawcy spornego świadczenia, zatem Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.